

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 19.12.2024
COM(2024) 583 final

2024/0323 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία επιτρέπεται στην Ισπανία να εφαρμόσει μειωμένο φορολογικό συντελεστή στην ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται απευθείας σε ελλιμενισμένα πλοία, σύμφωνα με την οδηγία 2003/96/ΕΚ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η φορολογία των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ένωση διέπεται από την οδηγία 2003/96/EK του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας¹ (στο εξής: οδηγία για τη φορολογία της ενέργειας ή οδηγία).

Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 της οδηγίας, εκτός από τις διατάξεις που θεσπίζονται ειδικότερα στα άρθρα 5, 15 και 17, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει σε ένα κράτος μέλος να θεσπίσει περαιτέρω απαλλαγές ή μειώσεις του επιπέδου φορολογίας για λόγους ειδικής πολιτικής.

Δυνάμει της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2018/1491 του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 2018², έχει ήδη επιτραπεί στην Ισπανία να εφαρμόσει μειωμένο φορολογικό συντελεστή στην ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται απευθείας σε ελλιμενισμένα πλοία, πλην των ιδιωτικών σκαφών αναψυχής³ (στο εξής: ηλεκτροδότηση από την ξηρά).

Η παρούσα παρέκκλιση θα λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2024. Στόχος της παρούσας πρότασης είναι η παράταση της εν λόγω άδειας, όπως ζητήθηκε από την Ισπανία.

Με επιστολή της 27ης Φεβρουαρίου 2024, οι ισπανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι προτίθενται να παρατείνουν το ισχύον μέτρο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν συμπληρωματικές πληροφορίες με επιστολές της 11ης, 14ης και 15ης Οκτωβρίου 2024.

Πρόθεση των ισπανικών αρχών είναι να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τον μειωμένο συντελεστή φορολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας ύψους 0,5 EUR ανά MWh όσον αφορά την ηλεκτροδότηση από την ξηρά. Ο εν λόγω φορολογικός συντελεστής πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας 2003/96/EK όσον αφορά τον ελάχιστο συντελεστή φορολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρηματική χρήση (δηλαδή 0,5 EUR ανά MWh).

Η περίοδος ισχύος που ζητήθηκε αρχικά κάλυπτε το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2025 έως την 31η Δεκεμβρίου 2030, το οποίο βρίσκεται εντός του μέγιστου διαστήματος που επιτρέπεται βάσει του άρθρου 19 της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας. Μετά από συζητήσεις μεταξύ των ισπανικών αρχών και της Επιτροπής, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της πρότασης αναθεώρησης της οδηγίας 2003/96/EK⁴, συμφωνήθηκε προγενέστερη ημερομηνία λήξης της, ήτοι στις 31 Δεκεμβρίου 2028.

Στόχος του φορολογικού μέτρου είναι η μείωση των επιπτώσεων των θαλάσσιων μεταφορών στο περιβάλλον. Η χρήση της ηλεκτροδότησης από την ξηρά θεωρείται ότι αποτελεί λιγότερο επιβλαβή τρόπο για το περιβάλλον για την ικανοποίηση των αναγκών των ελλιμενισμένων

¹ EE L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

² EE L 252 της 8.10.2018, σ. 40.

³ Ο όρος «ιδιωτικό σκάφος αναψυχής» ορίζεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ) δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2003/96/EK.

⁴ COM/2021/563 final: Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση).

πλοίων σε ηλεκτρική ενέργεια, σε σύγκριση με τη χρήση καυσίμων πλοίων από τα σκάφη αυτά.

Στον βαθμό που με τη χρήση ηλεκτροδότησης από την ξηρά αποφεύγεται η εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων που προέρχονται από την καύση καυσίμων πλοίων των ελλιμενισμένων πλοίων, η επιλογή αυτή συμβάλλει στη βελτίωση του τοπικού ατμοσφαιρικού αέρα στις πόλεις-λιμένες. Υπό τις ειδικές συνθήκες της δομής ηλεκτροπαραγωγής στην Ισπανία, η χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας από το χερσαίο δίκτυο αντί της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από την καύση καυσίμων πλοίων επί του πλοίου αναμένεται επιπλέον να μειώσει τις εκπομπές CO₂ και τα επίπεδα θορύβου. Συνεπώς, αναμένεται ότι το μέτρο θα συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων πολιτικής της Ένωσης για το περιβάλλον, την υγεία και το κλίμα.

Οι ισπανικές αρχές αναγνωρίζουν ότι το μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση και θεωρούν ότι πληροί τις ουσιώδεις προϋποθέσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η φορολογία της ηλεκτρικής ενέργειας διέπεται από την οδηγία 2003/96/ΕΚ, και ιδίως το άρθρο 10. Στο άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ) προβλέπεται υποχρεωτική φορολογική απαλλαγή για τα ενεργειακά προϊόντα που χρησιμοποιούνται στη ναυσιπλοΐα, καθώς και για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται επί σκαφών. Στα άρθρα 5, 15 και 17 προβλέπεται η δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν φορολογικές διαφοροποιήσεις, μεταξύ άλλων, απαλλαγές και μειώσεις, για ορισμένες χρήσεις της ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, οι εν λόγω διατάξεις καθαυτές δεν προβλέπουν μειωμένη φορολογία της ηλεκτροδότησης από την ξηρά.

Διατάξεις βάσει της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας

Εκτίμηση του μέτρου σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ

Το άρθρο 19 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της οδηγίας προβλέπει τα εξής:

Εκτός από τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στα προηγούμενα άρθρα και ειδικότερα στα άρθρα 5, 15 και 17, το Συμβούλιο αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής μπορεί να επιτρέψει σε ένα κράτος μέλος να θεσπίσει περαιτέρω απαλλαγές ή μειώσεις για λόγους ειδικής πολιτικής.

Η Επιτροπή έχει ήδη συστήσει τη χρήση ηλεκτροδότησης από την ξηρά ως εναλλακτικής λύσης έναντι της ηλεκτροπαραγωγής επί ελλιμενισμένων πλοίων και, επομένως, έχει αναγνωρίσει τα περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα που προσφέρει η λύση αυτή⁵.

Η δυνατότητα θέσπισης ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης της ηλεκτροδότησης από την ξηρά μπορεί να προβλεφθεί δυνάμει του άρθρου 19 της οδηγίας, δεδομένου ότι σκοπός της είναι να επιτρέψει στα κράτη μέλη τη θέσπιση περαιτέρω απαλλαγών ή μειώσεων για λόγους ειδικής πολιτικής.

⁵ Σύσταση 2006/339/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Μαΐου 2006, για την προώθηση της ηλεκτροδότησης από την ξηρά πλοίων ελλιμενισμένων σε λιμένες της Κοινότητας (ΕΕ L 125 της 12.5.2006).

Η Ισπανία ζήτησε να εφαρμοστεί το μέτρο για το μέγιστο χρονικό διάστημα που επιτρέπεται βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 της οδηγίας, δηλ. για 6 έτη (από την 1η Ιανουαρίου 2025 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030). Καταρχήν, η περίοδος εφαρμογής της παρέκκλισης θα πρέπει να είναι αρκετά μεγάλη ώστε να μην αποθαρρυνθούν οι φορείς εκμετάλλευσης των λιμένων και οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας όσον αφορά τη συνέχιση ή την έναρξη των αναγκαίων επενδύσεων σε εγκαταστάσεις ηλεκτροδότησης από την ξηρά. Αυτό το χρονικό διάστημα θα παράσχει επίσης ασφάλεια δικαίου για τους φορείς εκμετάλλευσης πλοίων, οι οποίοι χρειάζεται να προγραμματίσουν τις επενδύσεις τους σε εξοπλισμό επί των πλοίων. Μετά από συζητήσεις μεταξύ των ισπανικών αρχών και της Επιτροπής, ιδίως λαμβανομένης υπόψη της πρότασης αναθεώρησης της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, συμφωνήθηκε προγενέστερη ημερομηνία λήξης, ήτοι στις 31 Δεκεμβρίου 2028.

Πράγματι, η παρέκκλιση δεν θα πρέπει να παρεμποδίσει μελλοντικές τροποποιήσεις του υφισταμένου θεσμικού πλαισίου, ενώ θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η τρέχουσα αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας και το ενδεχόμενο έκδοσης από το Συμβούλιο νομοθετικής πράξης, βάσει της πρότασης της Επιτροπής για αναδιατύπωση της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας⁶.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της προτεινόμενης αναδιατύπωσης της οδηγίας για τη φορολογία των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή έχει προβλέψει, μεταξύ άλλων, ότι όλα τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν απαλλαγές, μερικές απαλλαγές ή μειώσεις του επιπέδου φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχεται απευθείας σε ελλιμενισμένα πλοία, προκειμένου να δοθεί κίνητρο για την ανάπτυξη και τη χρήση της.

Υπό τις συνθήκες αυτές, φαίνεται σκόπιμο να χορηγηθεί η άδεια για την εν λόγω περίοδο.

Κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις

Ο μειωμένος φορολογικός συντελεστής ύψους 0,5 EUR ανά MWh, που προβλέπεται από τις ισπανικές αρχές πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας 2003/96/ΕΚ όσον αφορά τον ελάχιστο συντελεστή φορολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρηματική χρήση.

Κατά συνέπεια, το μέτρο φαίνεται ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 44 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, όπου καθορίζονται οι όροι υπό τους οποίους ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/ΕΚ είναι δυνατόν να απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις κοινοποίησης κρατικής ενίσχυσης. Ωστόσο, δεν μπορεί να διαπιστωθεί στο παρόν στάδιο κατά πόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Η πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου δεν προδικάζει την υποχρέωση του κράτους μέλους να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ειδικότερα, σε περίπτωση απαλλασσόμενης ενίσχυσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής. Η πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου δεν θίγει επίσης την υποχρέωση του κράτους μέλους να κοινοποιήσει την ενίσχυση στην Επιτροπή πριν την θέσει σε εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, σε περίπτωση που η νέα ενίσχυση δεν καλύπτεται από απαλλαγή κατά κατηγορία.

⁶ COM/2021/563 final: Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση).

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Πολιτική για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή

Το αιτούμενο μέτρο αφορά κυρίως την πολιτική της ΕΕ για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Το εν λόγω μέτρο, στον βαθμό που θα περιορίσει τη χρήση καυσίμων πλοίων επί ελλιμενισμένων πλοίων, θα συμβάλει έμπρακτα στον στόχο της βελτίωσης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα σε τοπικό επίπεδο, της μείωσης του θορύβου και της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής. Σύμφωνα με την οδηγία 2008/50/EK για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα⁷, τα κράτη μέλη οφείλουν να μεριμνούν ώστε τα επίπεδα διαφόρων ατμοσφαιρικών ρύπων να μην υπερβαίνουν τις οριακές τιμές, τις τιμές-στόχους και άλλα πρότυπα ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα που καθορίζονται στην οδηγία. Στο πλαίσιο αυτής της υποχρέωσης, τα κράτη μέλη οφείλουν να βρίσκουν λύσεις σε προβλήματα όπως οι εκπομπές ρύπων από ελλιμενισμένα πλοία, όποτε συντρέχει περίπτωση, και είναι λογικό, σε λιμένες που αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα, να προάγεται η ηλεκτροδότηση από την ξηρά ως ένα από τα στοιχεία της συνολικής στρατηγικής για την ποιότητα του αέρα. Η χρήση ηλεκτροδότησης από την ξηρά ενθαρρύνεται επίσης στο πλαίσιο της οδηγίας (ΕΕ) 2016/802⁸, η οποία ρυθμίζει την περιεκτικότητα των καυσίμων πλοίων σε θείο.

Σύμφωνα με τις ισπανικές αρχές, η χρήση ηλεκτροδότησης από την ξηρά δεν οδήγησε σε μείωση των εκπομπών διοξειδίου του θείου, οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και οξειδίων του άνθρακα, λόγω της πολύ περιορισμένης διαθεσιμότητας εγκαταστάσεων για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά στην Ισπανία. Οι εγκαταστάσεις αυτές άρχισαν να λειτουργούν στον λιμένα της Βαρκελώνης μόλις το 2024. Έργα εγκαταστάσεων έχουν ήδη προετοιμαστεί για τους λιμένες της Βαλένθιας, του Μπιλμπάο και της Αλχεθίρας. Άλλοι ισπανικοί λιμένες προετοιμάζουν επίσης προκαταρκτικά έργα για την ανάπτυξη εγκαταστάσεων για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά. Οι δυνατότητες του μέτρου δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως, διότι εξακολουθεί να απαιτείται δαπανηρός εξοπλισμός τόσο στις αποβάθρες όσο και στα πλοία. Η χρήση της ηλεκτροδότησης από την ξηρά είναι σημαντική στο πλαίσιο της προσπάθειας της Ισπανίας για την τήρηση των προτύπων ποιότητας του αέρα σύμφωνα με την οδηγία 2008/50/EK, της 21ης Μαΐου 2008, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη.

Ενεργειακή πολιτική

Το μέτρο συνάδει με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1804, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023⁹, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων και για την κατάργηση της οδηγίας 2014/94/ΕΕ¹⁰, ο οποίος καλύπτει το θέμα της δημιουργίας εγκαταστάσεων ηλεκτροδότησης από την ξηρά σε λιμένες όπου υπάρχει ζήτηση για τις εν λόγω εγκαταστάσεις και το κόστος δεν είναι δυσανάλογο προς τα οφέλη, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού οφέλους. Ένα παρόμοιο μέτρο έχει επίσης αξιολογηθεί ότι συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων των πολιτικών και της νομοθεσίας της Ένωσης που αποσκοπούν στη μείωση του περιβαλλοντικού

⁷ Οδηγία 2008/50/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη (ΕΕ L 152 της 11.6.2008, σ. 1).

⁸ Οδηγία (ΕΕ) 2016/802 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τη μείωση της περιεκτικότητας ορισμένων υγρών καυσίμων σε θείο (ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 58).

⁹ ΕΕ L 234 της 22.9.2023, σ. 1.

¹⁰ ΕΕ L 307 της 28.10.2014, σ. 1.

αποτυπώματος των θαλάσσιων μεταφορών και στην ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ¹¹.

Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι σημαντικός λόγος της δυσμενούς ανταγωνιστικής θέσης της ηλεκτροδότησης από την ξηρά είναι ότι, για την εναλλακτική λύση, δηλαδή την ηλεκτροπαραγωγή επί των πλοίων που είναι ελλιμενισμένα σε θαλάσσιους λιμένες, ισχύει επί του παρόντος πλήρης φοροαπαλλαγή. απαλλάσσεται από τη φορολογία όχι μόνο το καύσιμο πλοίων που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας —η συνήθης κατάσταση δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2003/96/ΕΚ— αλλά και η ίδια η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται επί του πλοίου (βλ. άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας 2003/96/ΕΚ). Παρόλο που η τελευταία αυτή απαλλαγή θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί ότι δύσκολα συμβιβάζεται με τους περιβαλλοντικούς στόχους της Ένωσης, ωστόσο εξυπηρετεί πρακτικούς σκοπούς. Πράγματι, για τη φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται επί του πλοίου θα χρειαζόταν δήλωση από πλευράς του πλοιοκτήτη ή του φορέα εκμετάλλευσης σχετικά με την καταναλωθείσα ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας. Στη δήλωση θα έπρεπε επίσης να προσδιορίζεται το ποσοστό της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώθηκε στα χωρικά ύδατα του κράτους μέλους στο οποίο οφείλεται ο φόρος. Αυτό θα προκαλούσε τεράστιο διοικητικό φόρτο για τους πλοιοκτήτες, οι οποίοι θα όφειλαν να συντάσσουν τέτοιες δηλώσεις για κάθε κράτος μέλος στα χωρικά ύδατα του οποίου καταναλώνεται ηλεκτρική ενέργεια.

Πολιτική μεταφορών

Το μέτρο συνάδει με τη σύσταση 2006/339/ΕΚ της Επιτροπής σχετικά με την προώθηση της ηλεκτροδότησης από την ξηρά πλοίων ελλιμενισμένων σε λιμένες της Ένωσης¹², όπως και με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Στρατηγικοί στόχοι και συστάσεις πολιτικής της ΕΕ για τις θαλάσσιες μεταφορές»¹³.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1805 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για τη χρήση ανανεώσιμων καυσίμων και καυσίμων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στις θαλάσσιες μεταφορές και για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/16/ΕΚ¹⁴, από το 2030 και μετά τα πλοία που ταξινομούνται ως κρουαζιερόπλοια, οχηματαγωγά και πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων ολικής χωρητικότητας άνω των 5 000 τόνων υποχρεούνται να χρησιμοποιούν συστήματα ηλεκτροδότησης από την ξηρά, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες είναι διαθέσιμη τεχνολογία μηδενικών εκπομπών.

Εσωτερική αγορά και θεμιτός ανταγωνισμός

Όσον αφορά την εσωτερική αγορά και τον θεμιτό ανταγωνισμό, με το μέτρο περιορίζεται μόνο η υφιστάμενη στρέβλωση μεταξύ δύο ανταγωνιστικών πηγών ηλεκτρικής ενέργειας για

¹¹ Απόφαση C(2024) 3934 final της Επιτροπής της 17.6.2024 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA.105117 (ΕΕ C/2024/5376, 3.9.2024)

¹² Σύσταση 2006/339/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Μαΐου 2006, για την προώθηση της ηλεκτροδότησης από την ξηρά πλοίων ελλιμενισμένων σε λιμένες της Κοινότητας (ΕΕ L 125 της 12.5.2006).

¹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών – Στρατηγικοί στόχοι και συστάσεις πολιτικής της ΕΕ για τις θαλάσσιες μεταφορές μέχρι το 2018, COM(2009) 8 final, της 21ης Ιανουαρίου 2009.

¹⁴ ΕΕ L 234 της 22.9.2023, σ. 48.

τα ελλιμενισμένα πλοία, δηλαδή μεταξύ της ηλεκτροπαραγωγής επί του πλοίου και της ηλεκτροδότησης από την ξηρά, η οποία οφείλεται στη φοροαπαλλαγή των καυσίμων πλοίων.

Οι ισπανικές αρχές δεν έχουν διαπιστώσει αλλαγές όσον αφορά την επιλογή λιμένων εκ μέρους των πλοιοκτητών σε συνάρτηση με τη διαθεσιμότητα εγκαταστάσεων ηλεκτροδότησης από την ξηρά. Η επιλογή λιμένα από τους πλοιοκτήτες δεν βασίζεται στο αν παρέχεται ή όχι ηλεκτροδότηση από την ξηρά.

Όσον αφορά τον ανταγωνισμό μεταξύ λιμένων, αναμένεται ότι θα είναι αμελητέες οι ενδεχόμενες επιπτώσεις επί των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών, οι οποίες θα ήταν δυνατό να προκύψουν αν τα πλοία άλλαζαν πορεία λόγω της δυνατότητας να ηλεκτροδοτούνται από την ξηρά με μειωμένο φορολογικό συντελεστή. Επίσης, σε μια κατάσταση στην οποία, όπως προαναφέρεται, δεν είναι πιθανό, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα, η χρήση ηλεκτροδότησης από την ξηρά να καταστεί οικονομικότερη απ' ό,τι η ηλεκτροπαραγωγή επί του πλοίου, παρά τη μείωση του φόρου, είναι μάλλον απίθανο αυτή η μείωση του φόρου για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά να στρεβλώσει σημαντικά τον ανταγωνισμό μεταξύ λιμένων, παρακινώντας τα πλοία να αλλάζουν πορεία ανάλογα με τη διαθεσιμότητα αυτής της επιλογής.

Λαμβανομένου υπόψη του χρονικού πλαισίου για το οποίο προτείνεται να παραταθεί η άδεια εφαρμογής μειωμένου φορολογικού συντελεστή, είναι μάλλον απίθανο να αλλάξει η ανάλυση που παρατίθεται στις προηγούμενες παραγράφους πριν από την ημερομηνία λήξης του μέτρου, εκτός αν προκύψουν σημαντικές αλλαγές του ισχύοντος πλαισίου και της κατάστασης.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/EK του Συμβουλίου.

• Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Ο τομέας της έμμεσης φορολογίας, που καλύπτεται από το άρθρο 113 της ΣΛΕΕ, δεν εμπίπτει καθαυτός στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3 της ΣΛΕΕ.

Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 19 της οδηγίας 2003/96/EK, έχει εκχωρηθεί αποκλειστική αρμοδιότητα στο Συμβούλιο, βάσει παράγωγου δικαίου, σε ένα κράτος μέλος να θεσπίζει περαιτέρω απαλλαγές ή μειώσεις κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης. Επομένως, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να υποκαταστήσουν το Συμβούλιο. Κατά συνέπεια, στην παρούσα εκτελεστική απόφαση δεν έχει εφαρμογή η αρχή της επικουρικότητας. Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου ότι η παρούσα πράξη δεν αποτελεί σχέδιο νομοθετικής πράξης, δεν θα πρέπει να διαβιβαστεί στα εθνικά κοινοβούλια σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 2 που προσαρτάται στις Συνθήκες για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με την αρχή της επικουρικότητας.

• Αναλογικότητα

Η πρόταση τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Η μείωση του φόρου δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Ως νομική πράξη προτείνεται εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ προβλέπει μόνο αυτό το είδος μέτρου.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστερών αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Το μέτρο δεν απαιτεί την αξιολόγηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η παρούσα πρόταση βασίζεται σε αίτημα που υπέβαλε η Ισπανία και αφορά μόνο το συγκεκριμένο κράτος μέλος. Ως εκ τούτου, δεν πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη.

- **Σύλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Δεν υπήρξε ανάγκη εξωτερικής εμπειρογνωσίας.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η παρούσα πρόταση αφορά τη χορήγηση άδειας σε μεμονωμένο κράτος μέλος κατόπιν αιτήματός του και δεν απαιτείται εκτίμηση επιπτώσεων.

Βάσει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από την Ισπανία προκύπτει ότι το μέτρο θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στα φορολογικά έσοδα.

Η Ισπανία αναμένει ότι το μέτρο θα έχει θετικό αντίκτυπο στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της και ιδίως στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα σύμφωνα με την οδηγία 2008/50/ΕΚ για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη. Οι δυνατότητες του μέτρου δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως, διότι εξακολουθεί να απαιτείται δαπανηρός εξοπλισμός τόσο στις αποβάθρες όσο και στα πλοία.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Το μέτρο δεν προβλέπει απλούστευση. Προκύπτει από το αίτημα της Ισπανίας και αφορά μόνο το εν λόγω κράτος μέλος.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Το μέτρο δεν έχει επίπτωση στα θεμελιώδη δικαιώματα.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Το μέτρο δεν συνεπάγεται ούτε οικονομική ούτε διοικητική επιβάρυνση για την Ένωση. Συνεπώς, η πρόταση δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Δεν απαιτείται σχέδιο εφαρμογής. Η παρούσα πρόταση αφορά τη χορήγηση άδειας μείωσης του φόρου για μεμονωμένο κράτος μέλος κατόπιν αιτήματός του. Η άδεια χορηγείται για περιορισμένο χρονικό διάστημα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028. Ο φορολογικός συντελεστής που θα εφαρμοστεί θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας όσον αφορά το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας. Είναι δυνατή η αξιολόγηση του μέτρου σε περίπτωση αιτήματος ανανέωσης μετά τη λήξη της περιόδου ισχύος.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Η πρόταση δεν απαιτεί επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το άρθρο 1 ορίζει ότι θα επιτραπεί στην Ισπανία η εφαρμογή μειωμένου συντελεστή φόρου ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχεται απευθείας σε πλοία ελλιμενισμένα σε ισπανικούς λιμένες, πλην των ιδιωτικών σκαφών αναψυχής (στο εξής: ηλεκτροδότηση από την ξηρά). Ο φορολογικός συντελεστής πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας όσον αφορά το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας της ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρηματική χρήση. Δεν θα είναι δυνατή η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας με μειωμένο συντελεστή σε ιδιωτικά σκάφη αναψυχής, όπως ορίζονται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ) δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2003/96/ΕΚ.

Το άρθρο 2 ορίζει ότι η αιτούμενη άδεια χορηγείται με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025, συναπτά με την ισχύουσα εκτελεστική απόφαση 2018/1491 του Συμβουλίου, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028, διάστημα που δεν υπερβαίνει τη μέγιστη περίοδο η οποία προβλέπεται από την οδηγία.

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία επιτρέπεται στην Ισπανία να εφαρμόσει μειωμένο φορολογικό συντελεστή στην ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται απευθείας σε ελλιμενισμένα πλοία, σύμφωνα με την οδηγία 2003/96/ΕΚ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας¹⁵, και ιδίως το άρθρο 19 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/1491¹⁶ του Συμβουλίου επιτράπη στην Ισπανία να εφαρμόσει μειωμένο συντελεστή ειδικού φόρου κατανάλωσης για την ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται απευθείας σε ελλιμενισμένα πλοία («ηλεκτροδότηση από την ξηρά») σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024.
- (2) Με επιστολή της στις 27ης Φεβρουαρίου 2024 η Ισπανία ζήτησε την άδεια να εξακολουθήσει να εφαρμόζει μειωμένο φορολογικό συντελεστή ηλεκτρικής ενέργειας για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ. Οι ισπανικές αρχές διαβίβασαν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με το αίτημα με επιστολές της 11ης, της 14ης και της 15 Οκτωβρίου 2024.
- (3) Με τον μειωμένο φορολογικό συντελεστή που προτίθεται να εφαρμόσει, η Ισπανία έχει σκοπό να συνεχίσει να προάγει την ηλεκτροδότηση από την ξηρά. Η χρήση αυτής της ηλεκτροδότησης θεωρείται ότι αποτελεί λιγότερο επιβλαβή για το περιβάλλον τρόπο κάλυψης των αναγκών των ελλιμενισμένων πλοίων σε ηλεκτρική ενέργεια, σε σύγκριση με τη χρήση καυσίμων πλοίων από τα εν λόγω πλοία.
- (4) Στον βαθμό που με τη χρήση ηλεκτροδότησης από την ξηρά αποφεύγεται η εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων που προέρχονται από την καύση καυσίμων πλοίων, αυτό συμβάλλει στη βελτίωση του ατμοσφαιρικού αέρα σε τοπικό επίπεδο και στη μείωση του θορύβου στις πόλεις-λιμένες. Συνεπώς, αναμένεται ότι το μέτρο θα συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων πολιτικής της Ένωσης για το περιβάλλον, την υγεία και το κλίμα.

¹⁵ ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj>.

¹⁶ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/1491 του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 2018, που επιτρέπει στην Ισπανία να εφαρμόσει μειωμένο συντελεστή ειδικού φόρου κατανάλωσης για την ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται απευθείας σε ελλιμενισμένα πλοία, σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ (ΕΕ L 252 της 8.10.2018, σ. 40 ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1491/oj).

- (5) Η χορήγηση άδειας στην Ισπανία να εφαρμόσει μειωμένο φορολογικό συντελεστή για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την αύξηση της χρήσης της ηλεκτροδότησης από την ξηρά, δεδομένου ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η ηλεκτροπαραγωγή επί του πλοίου θα παραμείνει η πλέον ανταγωνιστική εναλλακτική λύση. Για τον ίδιο λόγο, και επειδή σήμερα είναι σχετικά χαμηλός ο βαθμός διείσδυσης της τεχνολογίας στην αγορά, είναι μάλλον απίθανο το μέτρο να προκαλέσει σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού κατά τη διάρκεια εφαρμογής του και, συνεπώς, δεν θα επηρεάσει αρνητικά την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (6) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 της οδηγίας 2003/96/EK, κάθε άδεια που χορηγείται δυνάμει της εν λόγω διάταξης πρέπει να υπόκειται σε αυστηρό χρονικό περιορισμό. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι το χρονικό διάστημα για το οποίο χορηγείται η άδεια είναι αρκετά μεγάλο, ώστε να μην αποθαρρύνονται οι σχετικοί οικονομικοί φορείς να πραγματοποιήσουν τις αναγκαίες επενδύσεις, είναι σκόπιμο να χορηγηθεί η άδεια για περίοδο τεσσάρων ετών. Ωστόσο, η άδεια θα παύσει να ισχύει από την ημερομηνία εφαρμογής τυχόν γενικών διατάξεων περί φορολογικών πλεονεκτημάτων για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά που θα θεσπίσει το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 113 ή οποιασδήποτε άλλης σχετικής διάταξης της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε περίπτωση που οι εν λόγω διατάξεις τεθούν σε εφαρμογή κατά την περίοδο ισχύος της άδειας.
- (7) Για να υπάρξει ασφάλεια δικαίου για τους φορείς εκμετάλλευσης λιμένων και πλοίων και να αποφευχθεί ενδεχόμενη αύξηση του διοικητικού φόρτου των εταιρειών διανομής και αναδιανομής ηλεκτρικής ενέργειας, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η Ισπανία μπορεί να εξακολουθήσει να εφαρμόζει μειωμένο φορολογικό συντελεστή της ηλεκτροδότησης από την ξηρά. Συνεπώς, η αιτούμενη άδεια θα πρέπει να χορηγηθεί με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025, ώστε να μην υπάρξει κανένα κενό σε σχέση με τις προηγούμενες ρυθμίσεις βάσει της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2018/1491.
- (8) Η παρούσα απόφαση δεν θίγει την εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Χορηγείται στην Ισπανία η άδεια να εφαρμόσει μειωμένο φορολογικό συντελεστή για την ηλεκτρική ενέργεια που παρέχεται απευθείας σε ελλιμενισμένα πλοία, πλην των ιδιωτικών σκαφών αναψυχής (στο εξής: ηλεκτροδότηση από την ξηρά), υπό τον όρο ότι τηρούνται τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας που αναφέρονται στο άρθρο 10 της οδηγίας 2003/96/EK.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2025 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.

Ωστόσο, εάν το Συμβούλιο, αποφασίζοντας βάσει του άρθρου 113 ή άλλης σχετικής διάταξης της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεσπίσει γενικούς κανόνες περί φορολογικών πλεονεκτημάτων για την ηλεκτροδότηση από την ξηρά οι οποίοι τίθενται σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια της περιόδου που καθορίζεται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου, η παρούσα απόφαση παύει να εφαρμόζεται όταν αρχίσει η εφαρμογή των εν λόγω γενικών κανόνων.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*